

VERKSAMHETEN 2012
VATTEN AV VÄRLDSKLASS
I EN VÄXANDE STORSTAD

VI ÖVERVAKAR STADENS VATTENDRAG OCH TAR REGELBUNDET PROVER.

INSATSER FÖR STADENS INFRASTRUKTUR

I takt med att Stockholm växer måste infrastrukturen utvecklas och bli ännu effektivare. Under 2013 startar flera projekt på Stockholm Vatten för att säkra kvaliteten på stadens vatten och avlopp. Det är viktiga insatser för att behålla och vidareutveckla en väl fungerande avloppshantering och ett dricksvatten i världsklass.

Rent och gott vatten ur kranen, varje dag året runt. Det är en självklarhet för 1,3 miljoner stockholmare och så har det varit i över 150 år. När vårt arbete fungerar som det ska, är det ingen som tänker på det.

Men vår verksamhet behöver omsorg och utrymme. När staden växer med ett par fullsatta SL-bussar om dagen, ökar kraven på säkerhetsmarginaler och kapacitet i systemen. För att behålla kvaliteten måste vi hela tiden vara förutseende och aktiva. De beslut som vi fattar idag, får konsekvenser flera decennier framåt.

Stockholm Vatten har hand om hela kedjan av stadens vattenförsörjning, från produktionen av dricksvatten till reningen av avloppsvattnet. Vi tar hand om de restprodukter som uppstår vid reningen och återför dem som resurser i ett kretslopp. Vi övervakar också stadens sjöar och vattendrag med regelbundna provtagningar.

Vatten och avlopp är en grundförutsättning för en fungerande storstad. Vår uppgift är att se till att det alltid är en självklarhet och vårt mål är att hålla absolut världsklass.

VERKSAMHETSIDÉ

Stockholm Vatten ska, i samarbete med medborgare och företag inom verksamhetsområdet samt med andra VA- och miljöintressenter, driva och utveckla vattenhanteringen så att den:

- tillgodoser våra brukares behov av vattentjänster
- verksamt bidrar till en långsiktigt hållbar samhällsutveckling

VISION

Vår vision är att Stockholm Vatten ska vara det i regionen självklara alternativet som på ett nytänkande och affärsmässigt sätt driver och utvecklar VA-tjänster för våra kunders och miljöns bästa.

ÅRSBERÄTTELSE

4	VD:s vision	14	Teamet som är beredda dygnet runt, året om
6	Vattenverken stärker skyddet mot bakterier och vägprojekt	16	Hänt under 2012
9	Rekord för avloppsreningen efter ett år med stora åtgärder	18	Från Mälaren till Östersjön – Fakta 2012
12	Program för lärlingar exempel på samhällsansvar		

ÅRSREDOVISNING

20	Förvaltningsberättelse	29	Moderbolagets kassaflödesanalys
22	Koncernens resultaträkning	30	Tilläggsupplysningar
23	Koncernens balansräkning	31	Noter till resultat- och balansräkning
25	Koncernens kassaflödesanalys	37	Granskningsrapport
26	Moderbolagets resultaträkning	38	Revisionsberättelse
27	Moderbolagets balansräkning	39	Presentation av styrelsen

VD:s vision

VI SATSAR STORT FÖR ÄNNU BÄTTRE MILJÖ

I backspeglarna har 2012 varit ett år av utredningar och förberedelser. Nu startar vi flera stora projekt som ska göra Stockholm till en miljöstad i världsklass.

Vid årsskiftet låg en rad viktiga beslut framför oss. Året innan hade vi firat 150 år med kranvatten i Stockholm, nu hade vi stora frågor om framtiden att ta ställning till. Frågor om hur vi ska säkra kvaliteten på dricksvattnet när förutsättningarna ändras. Frågor om hur avloppsreningen ska klara av den snabbt växande staden, både till antalet invånare och med att hålla rimliga marginaler till nya bostadsområden som kryper allt närmare våra avloppsreningsverk.

Resultatet blev att flera viktiga projekt nu påbörjas. Projekt som innebär kraftiga förbättringar av stadens infrastruktur.

NY RENING MED BIOMEMBRAN

Ett av de största projekten är att vi nu utreder att slå samman våra två avloppsreningsverk och skapa ett modernt reningsverk med den senaste tekniken. Vi överväger att lägga ned reningsverket i Bromma och styra om avloppsmängderna till Henriksdals reningsverk. Även avloppsvattnet från sydvästra Storstockholm kan komma att anslutas till Henriksdal.

Vi planerar att bygga om Henriksdal och lyfta in bi membran i reningssprocessen. Troligen blir vattnet som släpps ut lika rent som det vatten som kommer naturligt från Mälaren via Slussen. Avloppsvattnet blir så rent att man i en del länder återanvänder det som dricksvatten direkt efter UV-behandling. Det kommer vi naturligtvis inte att göra, men det säger en del om hur effektiv den nya tekniken är.

HUSHÅLLENS MATAV FALL BLIR BIOGAS

Ett annat stort projekt är insamlingen av hushållens matavfall. Stockholms stad har beslutat att under 2013 kraftigt öka den insamlade volymen av matavfall. I fortsättningen ska hushållen sortera sitt avfall i röda och gröna påsar. De gröna påsarna med matavfall ska forslas till en beredningsanläggning, där materialet rensas och processas till pumpbar form. Sedan kan det transporteras till Henriksdal och pumpas in i vår rötchambrä.

Beslutet gör det möjligt för oss att producera betydligt mera biogas. Det innebär också att vi får ett större engagemang i stadens avfallshantering.

RENINGSANLÄGGNING SÄKRAR BORN SJÖN

Ytterligare ett projekt som vi startar under året är reningen av Bornsjön. Vi har historiskt sett haft problem med höga halter av fosfor i sjöns botten vatten. Det medför kraftig växtlighet och leder till försämrad vattenkvalitet. Därför planerar vi att bygga en reningsanläggning i närheten av Bornsjön. Med våra vanliga mått blir det ingen särskilt stor anläggning, men kapaciteten motsvarar ändå försörjningen av dricksvatten till en medelstor svensk stad.

Med den nya vattenreningsanläggningen på plats säkras vi Bornsjöns status som reservvattentäkt även för framtiden.

STORA OCH NÖDVÄNDIGA INVESTERINGAR

Sammantaget innebär de här projekten stora investeringar. Bara ombyggnaden av Henriksdals avloppsreningsverk är beräknad att kosta omkring fyra miljarder kronor. Men det är helt nödvändiga satsningar för att upprätthålla och utveckla stadens infrastruktur. Avgiften för vatten och avlopp kommer att påverkas, men bara marginellt. Samtidigt ger investeringarna enorma miljövinster.

I flera av projekten har vi glädje av våra tidigare beslut. Vi kan fördubbla kapaciteten i Henriksdals avloppsreningsverk utan några omfattande bergarbeten. Vi kan välja den senaste och bästa reningstekniken eftersom vi inte sitter fast i egen dyrbar grundforskning.

Under året som gick tog vi sats. Nu tar vi språnget och lägger all vår energi på miljöåtgärder för att bygga ett mera hållbart Stockholm.

Gösta Lindh
Verkställande direktör

6 VATTENVERKEN STÄRKER SKYDDET MOT BAKTERIER OCH VÄGPROJEKT

För de allra flesta är dricksvatten i kranen något så självklart att man inte ens tänker på det. För dem som arbetar på Stockholm Vattens vattenverk gäller det att ständigt bevaka omvärlden och vara förberedd på eventuella hot och risker för verksamheten. Allt från bakterier och utsläpp, till nya bostadsområden och stora vägprojekt, kan äventyra framtiden för ett av världens bästa vatten.

DE OLIKA STEGEN I RENINGSPROCESSEN ÖVERVAKAS OCH UNDERHÅLLS NOGA.

Stockholms vattenverk är en känslig del av stadens infrastruktur. Verken är skyddsklassade och ligger avsidet från den vanliga bebyggelsen. Varken i Norsborg eller på Lovö är skyltningen särskilt tydlig. Som besökare måste man veta vart man ska.

– Ja, det är medvetet. Vi har inget behov av att skylta med vår närvaro. De som har ärende hit förväntas hitta ändå, konstaterar Åke Bergström som är chef för Lovö vattenverk.

På Lovö ligger verket vackert i en vik, väl skyddat från den stora farleden på andra sidan ön. Just dieselutsläpp från förlista båtar är en av de största riskerna i omgivningen – det har de årliga riskanalyserna visat.

– Diesel är bland det värsta vi kan få in i dricksvattnet. Inte för att det är hälsovådligt; så höga nivåer är det sällan tal om. Men det räcker med droppar för att man ska känna lukten av diesel och då vill ingen dricka vattnet, säger Åke Bergström.

För att skapa beredskap för olyckor med dieselutsläpp, har Lovö vattenverk under året installerat en ny silo med pulverkol. Pilotprojekt hos kollegorna på Görvelnverket har visat att pulverkolet effektivt kan avskilja diesel från vattnet. Nu finns det pulverkol på plats för att kunna hantera en veckas rening vid ett akut läge.

– Vi hoppas naturligtvis att den här beredskapen aldrig behöver användas, säger Åke Bergström.

ÖKAD RISK MED BÅTTRANSPORTER

Risken för dieselutsläpp har dock ökat avsevärt med ett av Stockholms stora vägprojekt. Nästa år planeras startskottet för "Förbifart Stockholm". I den skyddade viken vid Lovö vattenverk ska Trafikverket anlägga en arbetshamn för att skeppa ut bergmassor. Under fyra till fem år kommer dagliga båtlaster med sten att passera precis nedanför vattenverket. Totalt handlar det om 2 000–3 000 transporter.

– Vår linje har naturligtvis varit att man inte ska anlägga en arbetshamn här. Vi har varit med vid flera samråd och förklarat riskerna. Men Trafikverket ansåg att det inte fanns några alternativ, berättar Åke Bergström.

Till slut lade sig Länsstyrelsen i diskussionen och påtalade att Stockholm Vatten hade rätt att ställa villkoren för en etablering. Eftersom Östra Mälaren är ett vattenskyddsområde är kraven på säkerhet mycket högre än normalt. Resultatet blev att Trafikverket bekostar en stor ombyggnad av verkets ledningar för intag av råvatten.

– Vi har intag på fyra olika djup i viken och den lägsta nivån ligger idag på 23 meter. Det ligger i gränslandet för att klara ett dieselutsläpp. Det nya intaget hamnar på 33 meter och då är vi betydligt säkrare, konstaterar Åke Bergström.

BEREDSKAP FÖR OSANNOLIKA HÄNDELSER

Ytterligare en åtgärd som Lovö vattenverk har genomfört senaste året, är att utöka kapaciteten för aluminiumsulfat. Ämnet används i det kemiska steget av reningen och är en av de viktiga barriärerna mot mikroorganismer och bakterier.

– Tidigare hade vi silos med aluminiumsulfat för upp till

DRIFTLABORATORIET PÅ LOVÖ GÖR ÄVEN MIKROBIOLOGISKA ANALYSER.

13 dagars drift. Nu har vi utökat det till 18–20 dagars drift, säger Åke Bergström.

Den utökade kapaciteten skapar lugn i driften. Eftersom aluminiumsulfatet transporteras på lastbilar från södra delarna av landet kunde det tidigare uppstå en del situationer.

– Det handlar framför allt om logistik. Börjar lagret sina och det samtidigt blir problem med väglag och transporter, då kan läget snabbt bli kritiskt, säger Åke Bergström och lägger till:

– Om aluminiumsulfatet tar slut måste vi stänga ned hela vattenverket.

Att stänga verket skulle snabbt få stora konsekvenser. Redan efter några timmar börjar vattennivåerna i stadens reservoarer att sjunka. Det är därför viktigt att ständigt gå igenom olika scenarier och ha beredskap även för de mest osannolika händelser.

EGNA ANALYSER AV HELA PROCESSEN

Kravet på drift dygnet runt året om gör utvecklingsarbetet svårare. När ny teknik införs på verken genomförs det oftast på halva linjen åt gången. Så var det exempelvis när UV-ljus ersatte klor i reningens sista steg på Lovö vattenverk.

– Nu har vi även infört UV-desinfektion på halva produktionslinjen i Norsborg. Nästa år är den andra halvan också på plats, berättar Johanna Ansker som är utvecklings- och laboratoriechef för både Lovö och Norsborgs vattenverk.

För att testa nya tekniker utan att störa driften finns en pilotanläggning på Lovö vattenverk.

Det är en miniatyr av det stora verket och här kan utvecklingsingenjörerna studera effekterna av ny teknik.

I dagarna har man påbörjat pilotdelen inom ett 5-årigt projekt tillsammans med Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) och Uppsala universitet. Syftet med piloten är att titta närmare på hur dagens rening fungerar med nya mätmetoder för organiskt material.

– I ett förändrat klimat kan olika typer av humus öka eller minska, vilket påverkar vattnets färg. Mera färg betyder dock inte nödvändigtvis att det blir svårare att rena, förklarar Johanna Ansker.

Normalt sett ligger Stockholm Vatten långt under gränsvärdena för organiska ämnen i dricksvattnet. Men under de senaste åren har man sett en uppgång i Mälaren, vilket på sikt även skulle kunna innebära en uppgång i dricksvattnet.

– Så det är en viktig fråga, hur klimatförändringar kommer att påverka vårt dricksvatten, säger Johanna Ansker.

Under året har driftlaboratoriet på Lovö vattenverk även blivit ackrediterat av kontrollmyndigheten Swedac för att utföra mikrobiologiska analyser. Tidigare skickades proven på utgående vatten till ett externt laboratorium. Men det blev onödigt långa ledtider.

– Om något händer vill vi kunna vidta åtgärder så snabbt som möjligt. Vi kan vårt vatten bäst av alla. Vi ser även små förändringar som kanske inte alltid de externa laboratorerna märker.

– Har vi koll på hela processen så är vårt vatten säkrare, säger Johanna Ansker.

REKORD FÖR AVLOPPSRENINGEN EFTER ETT ÅR MED STORA ÅTGÄRDER

9

STOCKHOLM VATTEN
ÅRSBERÄTTELSE
2012

Efter ett år med åtgärder och hårt arbete av personalen har avloppsreningsverken i Henriksdal och Bromma slagit nytt rekord. Trots rekordnederbörd har verken aldrig renat bort så mycket kväve som under 2012. Men året började tufft med okontrollerbara mängder smältvatten och intensiva regn.

Avloppsrening är en noga kontrollerad verksamhet. Varje vecka skickas mätresultat och värden in för kontroll och varje kvartal är det möte med miljöförvaltningen som är tillsynsmyndighet. Normalt handlar det om små avvikelser; inte ens i närheten av de riktvärden då verken är skyldiga att upprätta en handlingsplan för hur problemen ska åtgärdas.

Men under 2012 var situationen allt annat än normal på avloppsreningsverken. Under några intensiva tidpunkter med regn och smältvatten ökade inflödet till verken med 15 procent. I volym handlar det om cirka 25 miljoner kubikmeter extra vatten.

– Det finns ingen möjlighet att kontrollera en sådan ökning. Våra avloppsreningsverk är dimensionerade för att ta emot enorma volymer, men det här var långt över våra marginaler, säger Sonny Sundelin som är avdelningschef för Avloppsrening på Stockholm Vatten.

Effekten blev att nivåerna av fosfor i det renade vattnet överskred både riktvärden och gränsvärden.

– Vi insåg att det krävdes helt nya åtgärder från vår sida. Vi blev tvungna att se över processen och försäkra oss om att det inte ska hända igen, säger Sonny Sundelin.

BESLUT ATT BYTA HELA SANDFILTRET

En processgrupp tillsattes för att utreda och se över varje steg i reningen. Utrustning köptes in för att avlägsna flytslam som riskerar att täppa till filtren. Beslut fattades också att bygga om hela den väldiga anläggningen med sandfilter.

– Det handlar om åtskilliga tusen kubikmeter sand som ska forslas bort och bytas ut. Men det är nödvändigt eftersom vi ser att sanden har tappat i effekt sedan den anlades 1994.

Kapaciteten på filtren kan följas i detalj från verkens kontrollrum. Under året har ett gemensamt styrsystem införts för både Henriksdals och Bromma avloppsreningsverk. Båda verken kan nu kontrolleras från valfritt kontrollrum. Och på nätter och helger flyttas övervakningen över till den stora ledningscentralen på Norsborgs vattenverk.

Den ökade nederbörden och konsekvenserna av ett förändrat klimat är exempel på faktorer som Stockholm Vatten måste hantera. Ett annat är den snabbt växande staden. Med tusentals nya medborgare varje år, ökar också trycket på avloppsreningen.

– Det är en stor utmaning. Vi arbetar hela tiden för att hitta långsiktigt hållbara lösningar. När vi gör investeringar i ny teknik kan vi inte nöja oss med att titta ett par år framåt. Vi måste tänka tjugo, trettio år fram i tiden, menar Sonny Sundelin.

ALTERNATIV ATT FLYTTA AVLOPPSFLÖDET

På Bromma avloppsreningsverk har flera långsiktiga åtgärder genomförts under året. En av dem är den nya skorstenen som ska minska risken för luktspridning. Utsläppet hamnar nu på betydligt högre höjd än tidigare.

– Våra reningsverk är inte alltid så önskvärda i stadsmiljön. Det finns tydliga regler för skyddsavstånd mellan bostäder och reningsverk, men marken räcker inte till. I Bromma

har vi nu liknande samtal som vi hade om Henriksdals avloppsreningsverk för några år sedan.

Då handlade det om Hammarby Sjöstad som kommit allt närmare. För att kunna fullfölja stadens bostadsplaner, var man tvungna att bygga in reningsverket ännu djupare i berget. I Bromma är alternativen inte lika självklara. Att bygga in hela verksamheten under jord skulle innebära enorma kostnader. Istället har man börjat titta på möjligheten att flytta avloppsflödet.

Ett förslag är att slå samman verksamheten med Henriksdals avloppsreningsverk och leda avloppsvattnet dit istället. Det skulle lösa många problem. Stockholm Vatten skulle få en effektivare avloppshantering och värdefull mark skulle frigöras till nya Brommastaden.

Under året ska alternativen utredas och om förslaget faller i god jord kan förberedelserna börja.

ÖKADE KRAV PÅ BÄTTRE RENING

Kraven på bättre rening kommer även från nationellt håll, inte minst med Sveriges åtagande i Baltic Sea Action Plan. Det är en gemensam åtgärdsplan, initierad av EU-kommissionen och Östersjöns miljöministrar. Ett av de viktiga målen är att motverka övergödning och utsläpp av farliga ämnen i Östersjön. Jordbruk och kommunala reningsverk hamnar därför i fokus.

– Vi har redan ett av de bästa avloppsreningsverken i Sverige. Men kraven på ännu lägre nivåer av fosfor och kväve kommer att kräva ytterligare åtgärder.

Redan nästa år påbörjas ett fullskaleförsök med att föra in biomembran i processen på Henriksdals reningsverk.

– Med den tekniken på plats får vi ett hypermodernt reningsverk. Det skulle sänka utsläppsnivåerna kraftigt och ge oss kapacitet att även ta emot avloppsvolymer från Bromma, konstaterar Sonny Sundelin.

BEREDSKAP FÖR EN STAD SOM VÄXER

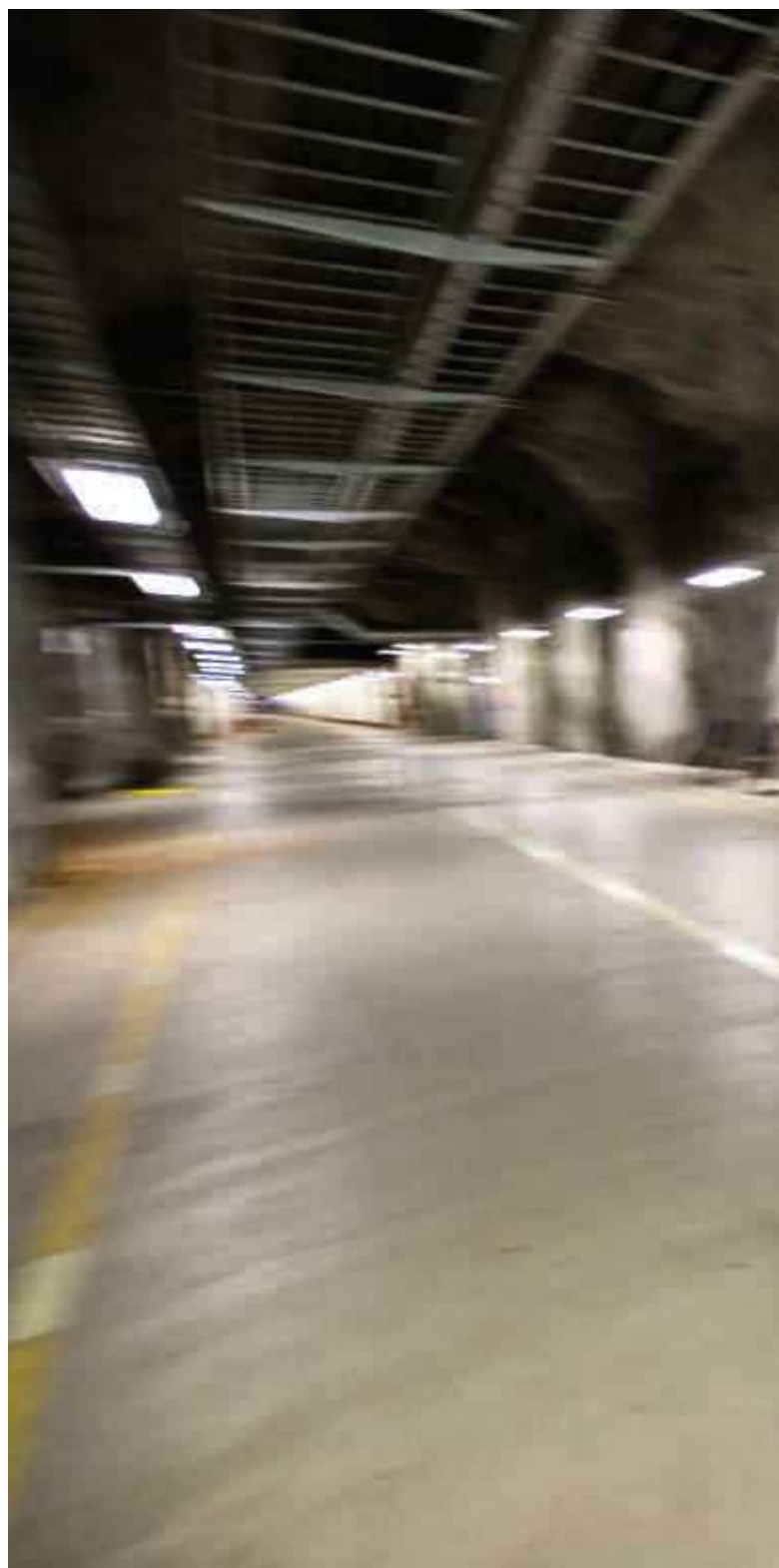
Utvecklingsarbetet på avloppsreningsverken sker på flera nivåer samtidigt. Förutom att utreda den nya tekniken med biomembran, ser Sonny Sundelin och hans kollegor även över den befintliga infrastrukturen. Vad kan man frigöra och avlasta utan att expandera?

– Vi försöker exempelvis koppla bort så mycket ovidkommande vatten som möjligt. På många håll kan vi leda om dagvattnet så att det inte går vidare till verken. Det finns också bostadsområden att åtgärda där dagvattnet är felaktigt kopplat till avloppsnätet.

Stora snösmältningar och intensiva regn ser ut att fortsätta i klimatförändringarnas spår. Lika säkert som att staden växer med ett hundratal nya medborgare per dag. Men det är inte något som stör Sonny Sundelins nattsömn.

– Nu är vi beredda; vi har laddat med ny teknik och nya lösningar. Det kommer inte vara några problem att leva upp till riktvärdena i fortsättningen.

– Vårt mål är att vara mycket bättre än vad som krävs av oss. Och det har vi lyckats med under 2012, säger Sonny Sundelin.

HENRIKSDALS AVLOPPSRENINGSVÄRK HAR ENORMA YTOR ATT VÄXA PÅ.

12 PROGRAM FÖR LÄRLINGAR EXEMPEL PÅ SAMHÄLLSANSVAR

STOCKHOLM VATTEN
ÅRSBERÄTTELSE
2012

Under hösten har Stockholm Vatten fått en prestigefylld utmärkelse av EU för arbetet med företagets samhällsansvar. CSR-certifieringen baseras på höga resultat inom områden som miljö, bolagsstyrning, personal samt vatten- och avloppshantering. Störst uppmärksamhet fick dock det nästan okända programmet för lärlingar.

LÄRLINGSPROGRAMMET HAR FÅTT STOR UPPMÄRKSAMHET I EUROPA.

Företagens samhällsansvar har varit mycket i fokus de senaste åren. Begrepp som CSR (Corporate Social Responsibility) och hållbarhet har blivit något som alla större företag måste förhålla sig till för att inte framstå som omoderna och ansvarslösa.

För samhällsnyttiga företag som Stockholm Vatten ligger begreppen till stor del inbyggt i själva uppdraget; att driva och utveckla vattenhanteringen så att den tillgodoser medborgarnas behov och bidrar till en långsiktigt hållbar samhällsutveckling. Men även inom så tydliga verksamheter kan arbetet göras mer eller mindre bra.

– Det var KFS (Kommunala Företagens Samorganisation) som gjorde oss medvetna om att det fanns en europeisk CSR-certifiering för företag som levererar offentliga tjänster, berättar Lars Lindblom som är miljö- och kvalitetschef på Stockholm Vatten.

– Vi har ingen ambition att samla medaljer, men samtidigt kändes det här viktigt för vårt varumärke. Dessutom visade det sig att vi är ganska bra på de här frågorna, säger Lars Lindblom.

MYCKET BÄTTRE ÄN GENOMSNITTET

Ansvariga för certifieringen är CEEP, arbetsgivarorganisationen för offentliga bolag inom EU. Under 2012 var det 23 företag från olika europeiska länder som lyckades att kvalificera sig för certifiering. Stockholm Vatten var ett av dem och det första svenska företaget som klarade kraven.

– Man gör först en självdeklaration som ligger till grund för ansökan. Sedan ska det styrkas med hjälp av en ganska omfattande dokumentation, berättar Lars Lindblom.

Stockholm Vatten hade höga poäng inom de flesta områden. Inom områden som vatten- och avloppshantering, miljö, kunder och bolagsstyrning var resultaten betydligt högre än normvärdena.

– Det är en av de intressanta delarna med det här; vi får en jämförelse av hur bra eller dåliga vi är i förhållande till andra europeiska företag.

Ett av de områden som särskilt betonades var arbetet med koldioxidutsläpp. Efter flera års målmedvetet arbete har Stockholm Vatten lyckats minska utsläppen av växthusgas så att verksamheten nu är koldioxidneutral.

STORT INTRESSE FÖR LÄRLINGSPROGRAM

Ett annat område som fick stor uppmärksamhet i Bryssel var Stockholm Vattens lärlingsprogram. Det nämndes mest i förbigående i ansökan till certifieringen. Men det blev snabbt tydligt att intresset för den typen av samhällsinsatser är mycket stort.

– Vi blev inbjudna att hålla föredrag på en temadag om ungdomsarbetslöshet i samband med certifieringen, berättar Lars Johansson, personalchef på Stockholm Vatten.

Programmet för lärlingar har funnits i cirka tio år och startades för att säkra tillgången på kompetent arbetskraft. Lars Johansson och hans kollegor insåg i början av 2000-talet att det inte fanns några utbildningar för ledningstekniker och rörläggare, samtidigt som många av medarbetarna på

de tjänsterna började närma sig pensionen. Från 2009 och framåt skulle det bli många pensionsavgångar.

– Det var då vi fick idén till ett lärlingssystem. Det enda sättet att lära sig denna typen av arbete är att gå bredvid den som har erfarenheten och "tanka över" kunskapen, säger Lars Johansson.

– Det tar tre år, sedan är man fullärd som rörläggare eller ledningstekniker.

STOCKHOLM VATTEN BLIR ETT KALL

Lars Johansson och hans kollegor insåg också att de hade möjlighet att rekrytera lärlingarna från andra sammanhang än normalt. Här var det inte hög utbildning och långt CV som gällde, utan helt andra färdigheter.

– Gymnasiet är inte den bästa starten i livet för alla ungdomar. Det måste finnas alternativ.

De första lärlingarna plockades in via kontakter med anställda. Sedan har det spridit sig till studie- och yrkesvägledare, skolor och sociala myndigheter.

– Men vi har inte gått ut offentligt med informationen, det har räckt mer än väl med våra informella kontakter, konstaterar Lars Johansson.

Av de 10-15 ungdomar som har gått igenom de tre lärlingsåren, så är det bara en som inte är kvar. Ändå finns det möjlighet som fullärd att tjäna uppåt 4 000 kronor mer i månaden hos någon av aktörerna på den kommersiella marknaden.

– Några har prövat det, lockade av högre lön. Men de har kommit tillbaka. Det finns något med jobbet hos oss som betyder ännu mer, menar Lars Johansson.

– Att arbeta på Stockholm Vatten blir nästan som ett kall. Lojaliteten går ofta i arv. Det är inte ovanligt att flera generationer har arbetat här.

LAGAR OCH REGLER KAN HINDRA

Stockholm Vatten får inget ekonomiskt bidrag utan betalar själva lönen för sina utbildade lärlingar. Redan från första dagen får lärlingarna 70 procent av en heltidslön. Efter tre år har de ett fast arbete med en månadslön på cirka 24 400 kronor.

En annan grupp som Stockholm Vatten har öppnat för är människor med funktionshinder. Redan idag har man tre medarbetare med nedsatt arbetsförmåga. Målet för 2013 är att ta in minst tre personer till.

– Vi tittar på olika möjligheter för att stärka vårt samhällsansvar, säger Lars Lindblom.

– Ett sätt är att utveckla samarbeten med lokala och mindre företag. Det finns en del hinder eftersom vår verksamhet styrs av reglerna för offentlig upphandling och hur intäkterna får användas enligt vattentjänstlagen. Men jag hoppas att vi kan hitta former inom de tillåtna ramarna.

– Den här certifieringen är en klapp på axeln både för våra medarbetare och vår bransch. Men det är ingen vaccinering. Vi måste fortsätta arbetet och ständigt sträva efter att bli bättre, säger Lars Lindblom.

14 TEAMET SOM ÄR BEREDDA DYGNET RUNT, ÅRET OM

STOCKHOLM VATTEN
ÅRSBERÄTTELSE
2012

Stockholm Vatten är ett företag som aldrig sover. Dygnet runt, året om är jourverksamheten i beredskap. När något inträffar är teamet snabbt på plats och ingriper för att störningen ska bli så liten som möjligt.

Den jourorganisation som bemannar Stockholm Vatten består av ett team med flera olika kompetenser. Några av dem är på plats dygnet runt, andra är beredda att åka ut om larmet går.

Ett undersökarteam på två man är alltid stationerade på huvudkontoret nattetid och under helgerna. En av dem kan pumpstationer och den andra hanterar läcksökningar.

Två arbetsledare har också natt- och helgjour – en har hand om dagpasset och en om nattpasset. Den tjänstgörande arbetsledaren är den som är ansvarig för det drygt 500 mil långa ledningsnätet. Arbetsledaren finns normalt i sitt hem under jourtid men är alltid tillgänglig och beredd att åka ut vid behov. I jourberedskapen ingår även rörläggare och utrustning som lastbilar och grävmaskiner.

ALLT ÖVERVAKAS FRÅN VATTENVERKET I NORSBORG

Hela verksamheten övervakas efter kontorstid från kontrollrummet i Norsborgs vattenverk – båda vattenverken, båda avloppsreningsverken och hela ledningsnätet. Kontrollrummets vägg är täckt av datorskärmar och framför dem sitter just nu Tommy Engström. Han är en av de tio skiftingenjörer som bemannar kontrollrummet dygnet runt, årets alla dagar.

Med hjälp av sju stora monitorer och ett 15-tal datorskärmar har Tommy Engström fullständig koll på verksamheten. Han ser hela avloppsnätet och alla avloppspumpstationer i detalj. Vattenreservoarer och vattenpumpstationer är alltid uppkopplade och det finns flera skärmar för respektive verk som visar det aktuella läget med kurvor och diagram.

– När det går ett larm tar vi snabbt reda på orsaken och ifall det måste åtgärdas akut, säger Tommy Engström. Om vi upptäcker ett stopp eller en läcka i ledningsnätet ringer vi till undersökarteamet. Handlar det om något av verken så kontaktar vi den som har jourberedskap hemifrån.

SAMTAL FRÅN ALLMÄNHETEN

Larm om problem kommer även via telefon. Privatpersoner ringer SOS Alarm som i sin tur kopplar vidare till kontrollrummet i Norsborgs vattenverk.

– Kraftigt regn, åska och stark kyla är sådant som genererar många samtal, berättar Tommy Engström. När det är kallt fryser folks vattenmätare och orsakar läckor. Åskan kan slå ut elektronik på verken och anläggningar på ledningsnätet. Dessutom kommer det ofta mycket regn i samband med åska, vilket kan orsaka brändningar och översvämningar.

När en driftstörning rapporteras in åker undersökarna ut för att bedöma om problemet måste hanteras på natten eller helgen eller om det kan vänta till nästa vardag. Vattenläckor på huvudledningar och pumpstationer hanteras alltid omedelbart, men de allra flesta incidenter kräver bedömning från fall till fall.

Stockholm Vattens jourverksamhet omfattar allt från teamet i kontrollrummet till rörläggare i beredskap. Lagandan är stark och man hjälps åt att lösa de situationer som uppstår. Det är få kommuner i Sverige som har en så omfattande dygnet runt-service.

KONTROLLRUMMET I NORSBORG'S VATTENVERK.

Jourorganisationen

- 2 skiftingenjörer (Norsborgs vattenverk)
- 2 undersökare (huvudkontoret)
- 2 rörläggare (beredskap hemma)
- 1 arbetsledare (beredskap hemma)
- 1 lastbil (entreprenör)
- 1 grävmaskin (entreprenör)
- 1 maskintekniker för båda vattenverken (beredskap hemma)
- 1 elektriker för båda vattenverken (beredskap hemma)
- 1 driftkunnig för Lovö vattenverk (beredskap hemma)
- 1 person i snöjour vintertid för båda vattenverken (beredskap hemma)
- 1+1 person i beredskap för avloppsreningsverken

JOURBILEN ÄR SNABBT PÅ PLATS NÄR DET KOMMER LARM OM LÄCKOR.

100 000:E BESÖKET I GLASHUSETT

I slutet av januari kom den 100 000:e besökaren till GlashusEtt i Hammarby Sjöstad. Det blev en thailändsk delegation som fick äran att ta emot denna jubileumstitel. GlashusEtt har sedan i juni 2002 väglett sjöstadsborna i miljöfrågor och miljöanpassad livsstil. Mängder av besökare, allt från förskolebarn till presidenter, har genom åren kommit till Hammarby Sjöstad för att lära sig mer om området och om vatten, avfallshantering och stadsplanering. Den thailändska delegationen kom från nordöstra Thailand och de var på en nio dagar lång resa i Skandinavien för att få lära sig mer om hållbara lösningar.

MILJÖHJÄLTAR

Stockholm Vatten är miljöhjältar när det gäller utsläpp av växthusgaser eftersom vår verksamhet faktiskt minskar utsläppen! Dels använder vi bara grön el och fjärrvärme, dels används vår biogas som fordonsbränsle. Dessutom återvinns värmen i vårt avloppsvatten till fjärrvärme som värmer drygt 100 000 lägenheter. De utsläpp av växthusgaser som verksamheten orsakar kompenseras mer än väl av den avlastning vi bidrar till genom fordonsbränslet.

ANSIKTSLYFTNING FÖR RESERVOAR I TALLKROGEN

På en kulle i Tallkrogen ligger två stora vattenreservoarer. Under hösten renoverades den ena reservoaren och fick bland annat nytt yttertak, nya åskledare och bättre ventilation. Ett nytt säkerhetsklassat elstängsel har också satts upp kring reservoarerna. Under 2013 kommer den andra reservoaren att få samma uppfräschning.

STORT INTRESSE FÖR KONFERENS OM PE-LEDNINGAR

PE-ledningar drabbas ofta av läckor i skarvpunkter, något som blir kostsamt för ledningsnätsägarna. När 4S, den nordiska samarbetsgruppen inom VA-branschen, anordnade en konferens på ämnet i oktober var intresset över förväntan.

– Över 100 deltagare från vattenbolag, entreprenörer, distributörer och rörtillverkare medverkade, säger Tomas Helenius på Stockholm Vatten som var konferensens upphovsman. Det här är ett ämne som engagerar många.

EKOLOGISKT JORDBRUK VID BORN SJÖN

Stockholm Vatten har tagit över driften av tre jordbruk på totalt 600 hektar som tidigare arrenderades ut vid reservvattentäkten Bornsjön. Stora investeringar i maskinpark, maskinhallar och spannmålsanläggningar planeras och allt ska vara anpassat för att driva ett ekologiskt jordbruk.

– Målet med den här stora satsningen är att värna om Bornsjön som reservvattentäkt också i framtiden, säger Gunnar Schön, enhetschef vid Bornsjön. Under 2012 klarade vi vårbruket bra, och skörden av raps, vete, korn och vall var över förväntan.

POPULÄR KUNDTJÄNST VISAR MÄTNING

Vår kundtjänst fick mycket höga betyg när 220 kunder intervjuades per telefon av ett undersökningsföretag. Kunderna som haft kontakt med kundtjänst uppgav att personalen ger ett bra bemötande, är kunniga och hjälpsamma. Hela 89 procent fick helt tillfredsställande hjälp med sitt ärende. Stockholm Vattens kundtjänst har ett NKI (nöjd kundindex) på 80 och det är högt. Genomsnittet för de verksamheter som undersökningsföretaget arbetar med ligger på 65.

– Det är bra att sådana här undersökningar görs, säger Björn Reuterhagen som arbetar på kundtjänst. Nu får vi svart på vitt på att kunderna är nöjda med den service vi ger och att vi gör ett bra jobb.

SAMARBETE MED FAMILJEBOSTÄDER

Att välja miljömärkt tvättmedel, dosera rätt och undvika blekmedel med klor när man tvättar är bra för miljön i Stockholm. För att uppmärksamma detta togs ett "tvättstugepaket" fram, bestående av en plansch, dekalerna att sätta på tvättmaskiner och lådor som fylls med doseringsmått. Paketet kan stockholmarna som bor i flerfamiljshus beställa gratis. Dessutom har paketet satts upp i alla Familjebostäders tvättstugor! Ett utmärkt samarbete mellan två kommunala bolag för miljöns bästa.

TANKTÖMNING FÖR TURISTBUSSAR

Sommaren 2011 uppdagades att Stockholm saknade ett ställe där turistbussar kunde tömma sina latrintankar. Det problemet löstes av Stockholm Vatten som till sommaren öppnade en allmän tömningsstation för turistbussar på Gärdet. Den är tillgänglig dygnet runt och består av ett hål i marken med ett galler för som bussarna parkerar över och tömmer sina toaletter i.

– Vi vet att stationen används och vi har fått ett mejl från turistbussföreningen med ett tack för att vi har ordnat med den här möjligheten, säger Hans-Erik Holmberg på Stockholm Vatten som ansvarade för bygget.

ETT FÖRSTKLASSIGT SPÅRANDE

I augusti kom ett larm om ett stort dieselutsläpp vid en viadukt i Bällstaån i västerort. Tack vare ett omfattande detektivarbete av Stockholm Vattens jourteam kunde läckans ursprung spåras till transportföretaget Schenkers stora område vid Lunda industriområde.

– Schenker ligger tre kilometer bort från viadukten och ingen hade kunnat ana att dieseln hade tagit sig så långt, säger Tuomas Lyckhammar som arbetar på avdelningen Ledningsnät. Vi fick lyfta på över 60 brunnsocker för att spåra läckan.

"STOCKHOLMSHINKEN" KORADES

I en stor kampanj under hösten uppmanades stockholmarna att slänga sitt skräp i en papperskorg i badrummet istället för att låta det slinka ner i toaletten. I en designävling som marknadsfördes i tunnelbanan och på storbildstavlor runt om i stan fick kreativa stockholmarna designa en pedalkhink. Hinken gick under namnet "Stockholmshinken" och det bidrag som fick flest röster på Facebook var Joakim Utterhalls. Joakims vinnande mönster består av olika gator och platser i staden. Joakim fick en check på 5000 kronor samt ett exemplar av sin egendesignade hink.

UV-ANLÄGGNING IGÅNG PÅ NORSBORGS VATTENVERK

En UV-desinfektionsanläggning togs i drift vid det ena av Norsborgs två vattenverk under sommaren. UV-desinfektionen förbättrar vattenreningsprocessen och ger utökat skydd mot mikrobiologisk smitta. Under 2014 färdigställs UV-installationen vid Norsborgs västra vattenverk vilket innebär att samtliga vattenverk inom Stockholm Vatten har UV-desinfektion av dricksvattnet.

NYTT STYRSYSTEM PÅ AVLOPPSRENINGSVÄRKEN

Nu har Stockholm Vattens båda avloppsreningsverk samma moderna styrsystem. Det innebär att samtliga processer kan styras från alla kontrollrum. Lösningarna i systemet är skräddarsydda för Stockholm Vattens behov. En förstudie till detta stora projekt gjordes redan 2004 och projektet påbörjades 2008. 2012 var styrsystemet i drift och det firades med tårta på avloppsreningsverken.

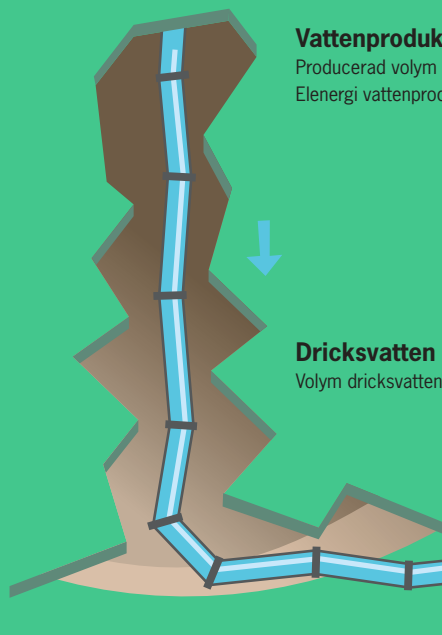
FRÅN MÄLAREN TILL ÖSTERSJÖN

FAKTA 2012

Leverans till tio grannkommuner   2012   2011
Debiterad vattenmängd till grannkommuner   34,8 Mm³   34,0 Mm³

Vattenproduktion   2012   2011
Producerad volym dricksvatten   143,4 Mm³   143,0 Mm³
Elenergi vattenproduktion   50,5 GWh   50,1 GWh

Dricksvatten till Stockholm och Huddinge   2012   2011
Volym dricksvatten   80 Mm³   79 Mm³

Orenat avloppsvatten

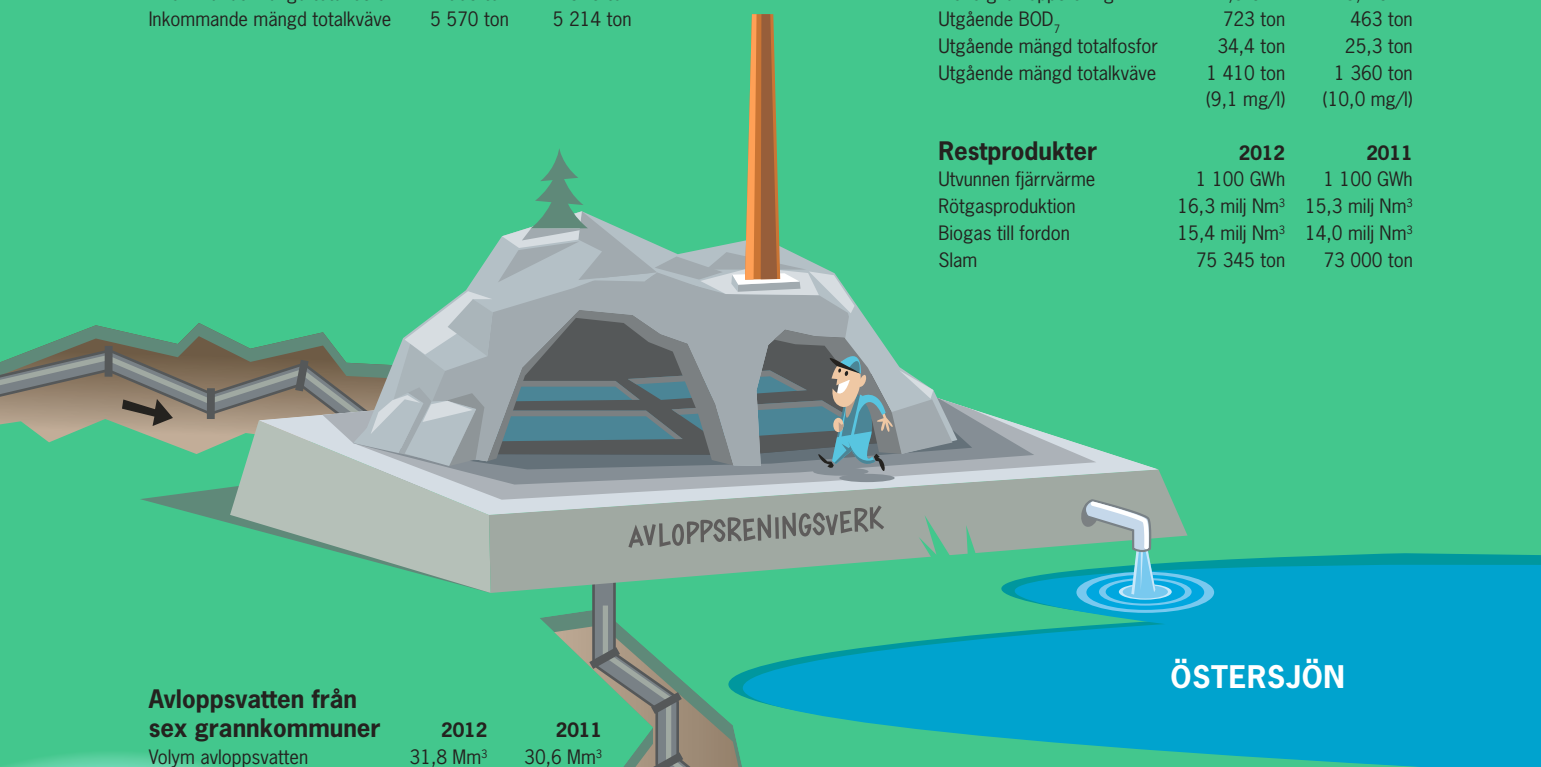
	2012	2011
Inkommande mängd BOD ₇	24 000 ton	22 310 ton
Inkommande mängd totalfosfor	660 ton	570 ton
Inkommande mängd totalkväve	5 570 ton	5 214 ton

Renat avloppsvatten

	2012	2011
Volym renat avloppsvatten	155,0 Mm ³	135,7 Mm ³
Elenergi avloppsrening	47,5 GWh	45,2 GWh
Utgående BOD ₇	723 ton	463 ton
Utgående mängd totalfosfor	34,4 ton	25,3 ton
Utgående mängd totalkväve	1 410 ton (9,1 mg/l)	1 360 ton (10,0 mg/l)

Restprodukter

	2012	2011
Utvunnen fjärrvärme	1 100 GWh	1 100 GWh
Rötgasproduktion	16,3 milj Nm ³	15,3 milj Nm ³
Biogas till fordon	15,4 milj Nm ³	14,0 milj Nm ³
Slam	75 345 ton	73 000 ton

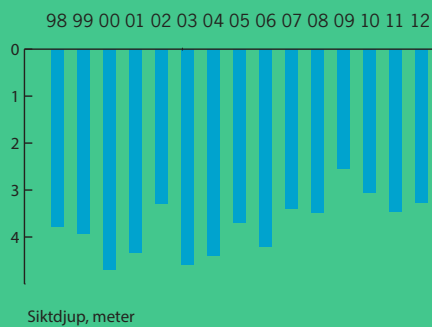

Avloppsvatten från sex grannkommuner

	2012	2011
Volym avloppsvatten	31,8 Mm ³	30,6 Mm ³

Siktdjup i skärgården

Siktdjup vid Koviksudde centralt i innerskärgården.
Medelvärde maj–september.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

STYRELSEN OCH VERKSTÄLLANDE DIREKTÖREN FÖR STOCKHOLM VATTEN
AB AVGER HÄRMEÐ ÅRSREDOVISNING OCH KONCERNREDOVISNING FÖR
RÄKENSKAPSÅRET 2012-01-01-2012-12-31.

ÄGARFÖRHÅLLANDEN OCH VERKSAMHET

Stockholm Vatten AB ägs till 98 % av Stockholms Stadshus AB, 556415-1727. Huddinge kommun äger 2 % av aktierna i bolaget.

Stockholm Vatten-koncernen svarar för vattenförsörjning och tar hand om avloppsvatten i Stockholm och Huddinge. Dricksvatten levereras till ytterligare tio grannkommuner och avloppsvatten tas emot från sex kommuner. Koncernens bolag äger och sköter ledningsnätet för vatten och avlopp i Stockholm och Huddinge. I verksamheten ingår även vattenvård och sjörestaurering inom Stockholm och Huddinge och i samarbete med andra berörda kommuner. I koncernens verksamhet ingår även produktion och försäljning av rötgas för uppgradering till biogas, försäljning av energi till Hammarbyverket och försäljning av kartor.

Koncernstruktur

I Stockholm Vatten-koncernen ingår:

- moderbolaget Stockholm Vatten AB där koncernens administrativa funktioner är samlade. I Stockholm Vatten AB bedrivs även den VA-relaterade utvecklingsverksamheten i moderbolaget liksom försäljning till grannkommuner och karthantering.
- Stockholm Vatten VA AB vars verksamhet är att driva den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Stockholm och Huddinge kommun.

Försäljning av VA-tjänster till grannkommuner sker via moderbolaget Stockholm Vatten AB som köper tjänsterna från Stockholm Vatten VA AB för vidareförsäljning. Den koncerninterna försäljningen är baserad på självkostnadsprincipen.

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR VERKSAMHETEN

Livsmedelsverkets kungörelse om dricksvatten, de nationella miljömålen, EU:s ramdirektiv för vatten och EU:s avloppsvattendirektiv, Naturvårdsverkets förordningar gällande slam samt tillstånd enligt Miljödomstolen utgör ramverk för bolagets verksamhet. Den 25 november 2008 fattade Länsstyrelsen i Stockholms län beslut om fastställande av vattenskyddsområden för Östra Mälaren.

Verksamheten är i huvudsak avgiftsfinansierad i enlighet med självkostnadsprincipen enligt vattentjänstlagen. Kommunfullmäktige beslutar om principerna för avgiftssystemet och bolagets styrelse beslutar om nivån på avgifterna.

EU:s ramdirektiv för vatten har vunnit laga kraft. Regler för fastställande av utökade provtagningsprogram, miljökvalitetsnormer, åtgärdsprogram samt ekonomiska styrmedel – vilket kommer att ha stor påverkan på bolagets verksamhet, inte minst kostnadsmissigt – kommer att implementeras i svensk lagstiftning inom de närmaste åren.

FORSKNING OCH UTVECKLING

Stockholm Vatten VA AB deltar i forsknings- och utvecklingsprojekt inom områden med anknytning till vattenförsörjning och vattenrening.

MILJÖPÅVERKAN

Stockholm Vattens verksamhet är beroende av den tillståndspliktiga verksamhet som bedrivs i anläggningar och de tillstånd som begränsar uttag och reglering av råvatten.

Bolagets miljöpåverkan omfattar vattenmiljön i Stockholmsområdet, Mälaren och skärgården. Hantering av avloppsslam med fokus på fosforåtervinning är en nyckelfråga.

Miljöförvaltningarna i Botkyrka, Ekerö, Stockholm och Huddinge är tillsynsmyndigheter för respektive anläggning och Länsstyrelsen för recipienten, det vill säga de vattenområden där utsläpp av renat avlopp sker.

Vatten

Stockholm Vatten VA AB:s verksamheter vid vattenverken vid Norsborg och Lovö är från och med 2002 anmälningspliktiga till miljöförvaltningarna i Botkyrka respektive Ekerö kommun.

Bolagets uttag av råvatten ur och reglering av Mälaren och Bornsjön är fastställda i vattendomar. De bestämmer vilka mängder som får tas ut vid respektive vattenverk och hur intagsledningar med mera ska vara anlagda.

Avloppsrening

Stockholm Vatten VA AB har ett samlat tillstånd i dom från Miljödomstolen år 2000 "till utsläppande av avloppsvatten i Saltsjön från tätbebyggelse, som är ansluten till Henriksdals, Bromma och Louddens avloppsreningsverk". Tillståndet som gäller tills vidare anger tillåtna mängder och halter och avser även vissa utsläpp till luft samt buller. Stockholm Vatten VA AB ska genom aktiva insatser gentemot industrier och samhället i övrigt verka för att tillförseln av ämnen som kan skada reningsprocesserna i avloppsreningsverken eller negativt påverka slamkvaliteten eller recipienten kontinuerligt minskas.

Stockholm Vatten VA AB har tillstånd från Länsstyrelsen för ett mellanlager för avvattnat avloppsslam. Det är beläget i Valsta, Haninge kommun. Miljöförvaltningen i Haninge kommun är tillsynsmyndighet. Tillståndet avser lagrade mängder och anger att lakvatten ska tas omhand för rening. Tillståndet gäller tills vidare.

Riksdagen fastställde i oktober 2005 ett miljömål vad gäller återföring av slam innebärande att senast år 2015 ska minst 60 procent av fosforföreningarna i avlopp återföras till produktiv mark, varav minst hälften bör återföras till åkermark. Genom ett långsiktigt och systematiskt arbete att

minska önskade ämnen vid källan är nu allt slam som produceras på reningsverken vid Henriksdal och Bromma certifierat för jordbruksanvändning. Sedan våren 2010 används slammet från Bromma på åkermark i Mälardalen och över 100 ton fosfor återförs därmed till jordbruket.

Under 2013 planeras att söka tillstånd för utökad slam-lagringskapacitet i Valsta. Inga övriga väsentliga nu gällande tillstånd ska förnyas under det kommande räkenskapsåret.

Under 2012 har Miljöförvaltningen i Stockholm lämnat en anmälan mot Stockholm Vatten till åklagarmyndigheten avseende överskridande av gränsvärdet för fosfor i renat avloppsvatten. Överskridandet avsåg medelvärde under andra kvartalet och föranleddes av de höga flödena till reningsverken i samband med mycket kraftiga regn.

VÄSENTLIGA HÄNDELSE UNDER RÄKENSKAPSÅRET OCH EFTER DESS SLUT

Höjda avgifter för allmänna vattentjänster

Efter beslut 2011 i Stockholms och Huddinges kommunfullmäktige höjdes taxan för allmänna vattentjänster med 9 % från och med 2012.

INVESTERINGAR

Koncernens investeringar uppgick till 568,1 MSEK (543,6 MSEK).

	2012	2011
Investeringar i vattenverk	43,0	56,7
Investeringar i ledningsnät - befintligt nät	102,4	98,4
Investeringar i ledningsnät - exploateringar	268,3	202,0
Investeringar i ledningsnät - övrigt	18,0	16,8
Investeringar i avloppsreningsverk	98,3	142,2
Övriga investeringar	20,1	7,0
Investeringar VA-uppdrag	18,0	20,5
Summa investeringar	568,1	543,6

OMSÄTTNING, RESULTAT OCH STÄLLNING - KONCERN (MSEK)

	2012	2011	2010	2009	2008
Nettoomsättning	1 335	1 127	1 131	1 108	1 096
Rörelseresultat	233	165	191	255	147
Resultat efter					
finansiella poster	42	-41	25	64	-47
Balansomslutning	7 709	7 409	7 066	3 783	6 370
Soliditet	3,2%	3,17%	3,8%	3,5%	2,4%
Medelantal anställda	401	404	419	408	412

Omsättning, resultat och ställning - Moderbolag (MSEK)

	2012	2011	2010	2009	2008
Nettoomsättning	355	319	302	276	115
Rörelseresultat	28	18	3	20	0
Resultat efter					
finansiella poster	28	17	29	18	-4
Balansomslutning	196	201	207	294	249
Soliditet	69,4%	65,9%	66,2%	42,0%	48,6%
Medelantal anställda	79	80	88	88	85

Förslag till resultatdisposition (SEK) - Moderbolaget

Till årsstämman förfogande står följande vinstmedel	
Balanserade vinstmedel från föregående år	132 458 473
Årets resultat	3 147 000
	135 605 473

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att	
till aktieägarna utdelas	3 147 000
i ny räkning balanseras	132 458 473
	135 605 473

Motivering

Minoritetägaren Huddinge kommun har enligt aktieägaravtalet rätt till samma avkastning på satsat kapital som majoritetägaren Stockholms Stads AB. Föreslagen utdelning utgörs av genomsnittlig statslåneränta 2012 plus 1 procentenhet.

Likviditet

Den föreslagna vinstutdelningen kommer inte att påverka bolagets förmåga att i rätt tid infria sina betalningsförpliktelser. Bolaget har god tillgång till likviditetsreserver i form av kortfristiga krediter. Krediterna kan lyftas med kort varsel, vilket innebär att bolaget har god beredskap att klara såväl variation i likviditet som eventuella oväntade händelser.

Ställning i övrigt

Styrelsen har övervägt alla övrigt kända förhållanden som kan ha betydelse för bolagets ekonomiska ställning och som inte beaktats inom ramen för ovan anförda. Därvid har ingen omständighet framkommit som gör att den föreslagna utdelningen inte framstår som försvarlig.

Beträffande moderbolagets och koncernens resultat och ställning i övrigt hänvisas till nedanstående resultat- och balansräkningar, kassaflödesanalyser samt tilläggsupplysningar. Alla belopp uttrycks i tusentals svenska kronor där ej annat anges.

KONCERNENS RESULTATRÄKNING

	Not	2012-01-01 2012-12-31	2011-01-01 2011-12-31
Rörelsens intäkter mm			
Nettoomsättning	1	1 285 956	1 127 437
Aktiverat arbete för egen räkning	1	48 920	47 356
		1 334 876	1 174 793
Rörelsens kostnader			
Råvaror och förnödenheter		-182 142	-183 770
Övriga externa kostnader	2	-375 483	-313 189
Personalkostnader	3	-291 908	-278 588
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	6-10	-250 366	-233 919
Förlust vid avyttring av immateriella och materiella anläggningstillgångar		-1 965	-238
		233 012	165 089
RÖRELSERESULTAT			
Resultat från finansiella poster			
Resultat från intresseföretag		658	74
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		1 057	414
Räntekostnader och liknande resultatposter		-193 045	-206 709
		41 682	-41 132
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER			
Skatt på årets resultat	4	1 038	14 259
Uppskjuten skatt	4	-30 768	0
		11 952	-26 873
ÅRETS RESULTAT			

KONCERNENS BALANSRÄKNING

	Not	2012-12-31	2011-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Övriga immateriella anläggningstillgångar	6	75 413	66 769
		75 413	66 769
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader	7	1 061 248	1 020 634
Mark och markanläggning	8	513 539	506 499
Maskiner och andra tekniska anläggningar	9	5 004 177	4 683 429
Inventarier, verktyg och installationer	10	35 227	32 564
Pågående nyanläggningar	11	487 970	568 082
		7 102 161	6 811 208
Finansiella anläggningstillgångar			
Kapitalandel i intresseföretag	12	3 144	2 350
Uppskjuten skattefordran	4	119 487	154 320
		122 631	156 670
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		7 300 205	7 034 647
Omsättningstillgångar			
Varulager mm			
Råvaror och förnödenheter		26 629	25 957
		26 629	25 957
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		172 923	120 782
Fordringar hos koncernföretag		67 394	89 486
Skattefordran		20 395	20 159
Övriga fordringar		6 312	13 653
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	14	109 216	104 558
		376 240	348 638
Kassa och bank		6 234	12
Summa omsättningstillgångar		409 103	374 607
SUMMA TILLGÅNGAR		7 709 308	7 409 254

KONCERNENS BALANSRÄKNING

	Not	2012-12-31	2011-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	15		
Bundet eget kapital			
Aktiekapital 1 000 aktier à nom 100 kr		100	100
Bundna reserver		90 749	82 739
		90 849	82 839
Fritt eget kapital			
Fria reserver		144 282	179 166
Årets resultat		11 952	-26 873
		156 234	152 293
Summa eget kapital		247 083	235 132
Avsättningar	16	30 727	40 391
Långfristiga skulder	17		
Skulder till koncernföretag		15 027	15 247
		15 027	15 247
Kortfristiga skulder			
Finansiella skulder till koncernföretag	17	6 518 958	6 431 726
Leverantörsskulder		176 453	137 385
Skulder till koncernföretag		304 678	275 425
Skatteskulder		1 131	1 402
Övriga kortfristiga skulder		21 504	8 333
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	18	393 747	264 213
		7 416 471	7 118 484
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		7 709 308	7 409 254
POSTER INOM LINJEN			
Ansvarsförbindelser	19	1 528	1 280

KONCERNENS KASSAFLÖDESANALYS

	Not	2012-01-01 2012-12-31	2011-01-01 2011-12-31
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Resultat efter finansnetto		41 682	-41 132
Av- och nedskrivningar		250 366	233 919
Förändring avsättningar		-5 736	-3 207
Realisationsresultat		1 766	238
Andel i intressebolagets resultat		-794	-74
Betald inkomstskatt		668	-11 529
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		287 952	178 215
KASSAFLÖDE FRÅN FÖRÄNDRINGAR I RÖRELSEKAPITAL			
Förändring av varulager		-672	2 581
Förändring av kortfristiga fordringar		-27 366	-11 046
Förändring av kortfristiga skulder	20	298 258	383 897
Kassaflöde från den löpande verksamheten		558 172	553 647
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		-24 124	-28 956
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-527 841	-521 559
Erhållen likvid vid försäljning av anläggningstillgångar		235	1 795
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-551 730	-548 720
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Utdelning		0	-4 696
Amortering av skuld		-220	-224
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-220	-4 920
Årets kassaflöde		6 222	7
Likvida medel vid årets början		12	5
Likvida medel vid årets slut		6 234	12

MODERBOLAGETS RESULTATRÄKNING

	Not	2012-01-01 2012-12-31	2011-01-01 2011-12-31
Rörelsens intäkter mm			
Nettoomsättning	1	353 808	317 519
Aktiverat arbete för egen räkning	1	950	1 668
		354 758	319 187
Rörelsens kostnader			
Råvaror och förnödenheter		-166 494	-149 052
Övriga externa kostnader	2	-78 521	-77 674
Personalkostnader	3	-72 644	-66 029
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	6, 9, 10	-9 221	-8 472
		27 878	17 960
Rörelseresultat			
Resultat från finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		16	10
Räntekostnader och liknande resultatposter		-2	-16
Räntekostnader till koncernföretag		-318	-949
		27 574	17 005
Resultat efter finansiella poster			
Bokslutsdispositioner *	5	-25 465	-15 175
Skatt på årets resultat *	4	1 038	-1 830
		3 147	0
ÅRETS RESULTAT			

MODERBOLAGETS BALANSRÄKNING

	Not	2012-12-31	2011-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för datorprogram och liknande	6	16 034	22 135
		16 034	22 135
Materiella anläggningstillgångar			
Maskiner och andra tekniska anläggningar	9	3 198	3 636
Inventarier, verktyg och installationer	10	803	457
Pågående nyanläggningar	11	3 873	394
		7 874	4 487
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	13	126 705	126 705
		126 705	126 705
Summa anläggningstillgångar		150 613	153 327
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		19 305	23 846
Fordringar hos koncernföretag		2 284	11 129
Övriga fordringar		635	648
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	14	16 511	12 245
		38 735	47 868
Kassa och bank		6 231	8
Summa omsättningstillgångar		44 966	47 876
SUMMA TILLGÅNGAR		195 579	201 203

MODERBOLAGETS BALANSRÄKNING

	Not	2012-12-31	2011-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	15		
Bundet eget kapital			
Aktiekapital 1 000 aktier à nom 100 kr		100	100
Reservfond		20	20
		120	120
Fritt eget kapital			
Balanserad vinst eller förlust		132 458	132 458
Årets resultat		3 147	0
		135 605	132 458
Summa eget kapital		135 725	132 578
Avsättningar	16		
Övriga avsättningar		5 137	7 838
Kortfristiga skulder			
Finansiella skulder till koncernföretag	17	0	17 290
Leverantörsskulder		10 140	8 736
Skulder till koncernföretag		30 632	20 926
Skatteskulder		1 131	1 402
Övriga kortfristiga skulder		2 039	1 558
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	18	10 775	10 875
		54 717	60 787
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		195 579	201 203
POSTER INOM LINJEN		2012-12-31	2011-12-31
Ansvarsförbindelser	19	1 308	1 066

MODERBOLAGETS KASSAFLÖDESANALYS

	Not	2012-01-01 2012-12-31	2011-01-01 2011-12-31
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Resultat efter finansnetto		27 574	17 005
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet mm			
Av- och nedskrivningar		9 220	8 472
Förändring avsättningar		-2 701	3 117
Betald inkomstskatt		767	-5 190
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		34 860	23 404
KASSAFLÖDE FRÅN FÖRÄNDRINGAR I RÖRELSEKAPITAL			
Förändring av kortfristiga fordringar		9 133	931
Förändring av kortfristiga skulder	20	-16 089	-703
Kassaflöde från den löpande verksamheten		27 904	23 632
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		-2 365	-4 399
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-4 141	-636
Erhållen likvid vid försäljning av anläggningstillgångar		0	1 744
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-6 506	-3 291
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Utdelning		0	-4 696
Lämnat koncernbidrag		-15 175	-15 635
Amortering av skuld		0	-2
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-15 175	-20 333
Årets kassaflöde		6 223	8
Likvida medel vid årets början		8	0
Likvida medel vid årets slut		6 231	8

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

ALLMÄNT OM REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

Årsredovisningen har upprättats enligt Årsredovisningslagen, Bokföringsnämndens anvisningar för stora bolag samt Redovisningsrådets rekommendationer RR1 Koncernredovisning, RR5 Redovisning av byte av redovisningsprinciper, RR11 Intäkter, RR15 Immateriella tillgångar och RR17 Nedskrivningar.

BYTE AV REDOVISNINGSPRINCIPER

Från och med år 2012 redovisas erhållna och lämnade koncernbidrag som bokslutsdisposition i resultaträkningen. Jämförelseårets siffror har omräknats i enlighet med detta (markerade med * i Resultat- och Balansräkning samt i Tilläggsupplysningar).

UPPLYSNING OM FINANSIELLA RISKER MM I BOLAGETS ÅRSREDOVISNING

I Stockholms stad samordnar och ansvarar enheten för finansstrategi för all upplåning för Stockholms stad och koncernen Stockholms Stadshus AB inom kommunkoncernen. I enlighet med kommunkoncernens övergripande finanspolicy ersätts bolagens befintliga tidsbundna lån och placeringar av limit i koncernkontosystemet. Omläggningen av lånen genomfördes i december år 2007.

Riksdagen har i slutet av år 2012 tagit beslut om skärpta avdragsregler för interna räntor. Stockholms Stadshus AB har mot bakgrund av de nya reglerna ansökt hos Skatterättsnämnden om förhandsbesked huruvida rätt till avdrag föreligger för räntekostnader på lån från Stockholms stad från år 2013. Ansökan avser samtliga bolag i koncernen.

Inför 2012 var i genomsnitt 78 % av årsbehovet av elkraft låsta till terminspris. Efterhand prislästes ytterligare cirka 11 % före start av leveransperiod. Cirka 11 % av årsleveransen upphandlades till spotpris. Vid årsskiftet 2012/2013 var 100 % av elkraftleveransen i kvartal 1 och 80 % i kvartal 2, 3 och 4 låsta till terminspris för 2013, i genomsnitt 85 % av helårsbehovet. Återstoden kommer att prissättas enligt löpande spotpriser vid leveranstillfället eller löpande under 2013 låsas före leverans till terminspris för enskild månad eller kvartal. Bolaget har en kontinuerlig bevakning av priset för elkraftsleveransen och läser till terminspris när det bedöms vara ekonomiskt fördelaktigt.

KONCERNREDOVISNING

Koncernens resultat- och balansräkningar omfattar alla företag i vilka moderbolaget direkt eller indirekt har mer än hälften av aktiernas röstvärde samt företag i vilka koncernen på annat sätt har ett bestämmande inflytande och en mer betydande andel av resultatet av deras verksamhet.

Koncernredovisningen är upprättad enligt Redovisningsrådets rekommendation om koncernredovisning. Samtliga förvärv av företag är redovisade enligt förvärvsmetoden.

Obeskattade reserver redovisade i de enskilda koncernföretagen är uppdelade i koncernens balansräkning i en kapitaldel och en skattedel. Kapitaldelen är förd till bundna reserver. Skattedelen är redovisad som avsättning under rubriken Avsättningar.

INTÄKTSREDOVISNING

Prissättning för försäljning av bolagets produkter och tjänster som regleras i vattentjänstlagen sker med hänsyn till självkostnadsprincipen. Periodisering av debiterade VA-avgifter sker med beaktande av Redovisningsrådets rekommendation nr 11, Intäkter.

LÅNEKOSTNADER

Lånekostnader belastar resultatet för den period till vilken de hänförs sig.

LEASING

Leasing klassificeras som finansiell eller operationell. Finansiell leasing föreligger då de ekonomiska riskerna och förmånerna som är förknippade med ägandet i all väsentlighet är överförd till leasingtagaren. I annat fall är det fråga om operationell leasing. Finansiell leasing innebär att aktuellt objekt redovisas som en materiell anläggningstillgång, samtidigt som motsvarande belopp skuldförs som lån. Tillgången skrivs av under nyttjandeperioden med avdrag för beräknat restvärde vid nyttjandeperiodens slut (not 7). De leasingavtal som redovisas som operationella leasingavtal avser främst IT-utrustning och personbilar.

OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR

Varulager redovisas enligt först-in-först-ut-principen och har värderats till det lägsta av anskaffningsvärde, med beaktande av inkurans, och verkligt värde. **Fordringar** är redovisade till det belopp varmed de beräknas inflyta.

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Anläggningstillgångarna är redovisade till anskaffningskostnad med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Avskrivningar på anläggningstillgångar kostnadsförs så att tillgångens värde skrivs av linjärt över dess beräknade nyttjandeperiod med start månaden efter det att anläggningen tas i bruk. Avskrivningar enligt plan görs med följande procentsatser på anskaffningsvärdet:

<i>Immateriella tillgångar</i>	
Datorprogram och liknande	10–33%
<i>Byggnader</i>	
Kontorsbyggnader	2%
Industribyggnader	2–3%
<i>Markanläggningar</i>	5–10%
<i>Maskiner och andra tekniska anläggningar</i>	
Maskiner	5–20%
VA-ledningar	2–3%
Datorprogram i produktionen	10–20%
<i>Inventarier, verktyg och installationer</i>	
Datorutrustning	33%
Inventarier	10–33%

En immateriell tillgång redovisas i balansräkningen först när det är sannolikt att tillgången kommer att generera framtida ekonomiska fördelar, vilka tillfaller bolaget, samt när anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Vidare krävs att tillgången uppfyller kraven för att kunna definieras som immateriell tillgång, enligt Redovisningsrådets rekommendation nr 15, Immateriella tillgångar.

Maskiner och inventarier samt tekniska anläggningar hänförliga till produktionsprocessen redovisas under rubriken "Maskiner och andra tekniska anläggningar". Anläggningstillgångar hänförliga till administrativa enheter och hjälpavdelningar redovisas under rubriken "Inventarier, verktyg och installationer".

Balanserade utgifter för datorprogram och liknande som används i produktionsprocesserna redovisas under rubriken "Maskiner och andra tekniska anläggningar".

När det finns en indikation på att en tillgång kan ha minskat i värde beräknas tillgångens återvinningsvärde. Om det beräknade återvinningsvärdet är lägre än tillgångens bokförda värde sker en nedskrivning i enlighet med Redovisningsrådets rekommendation nr 17, Nedskrivningar. Vid tillämpning av denna rekommendation anses Stockholm Vatten AB respektive Stockholm Vatten VA AB utgöra minsta kassagenererande enhet. Det innebär att samtliga tillgångar som är knutna till produktion och leverans av dricksvatten samt avledning och rening av avlopps- och dagvatten hänförs till en och samma kassagenererande enhet.

AVSÄTTNINGAR

Avsättningar redovisas i balansräkningen när bolaget har ett formellt eller informellt åtagande som följt av en inträffad händelse och det är troligt att ett utflöde av resurser krävs för att reglera åtagandet och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

UPPGIFT OM MODERBOLAG

Moderföretag i den största koncernen som Stockholm Vatten AB är dotterföretag till och där koncernredovisning är upprättad är Stockholms Stadshus AB, 556415-1727, i Stockholm.

KASSAFLÖDESANALYS

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- eller utbetalningar.

Not 1 Rörelsens intäkter	KONCERN		MODERBOLAG	
	2012	2011	2012	2011
Vatten- och avloppsavgifter	1 058 023	956 189	–	–
Anläggningsavgifter	41 731	40 567	–	–
VA-avgifter	1 099 754	996 756	–	–
Övriga intäkter	186 202	130 681	353 808	317 519
Nettoomsättning	1 285 956	1 127 437	353 808	317 519
Aktiverat arbete för egen räkning	48 920	47 356	950	1 668
Rörelsens intäkter	1 334 876	1 174 793	354 758	319 187

Uppgift om inköp och försäljning inom samma koncern

Inköp och försäljning mellan koncernföretag				
Inköp	7,0%	8,6%	79,3%	72,7%
Försäljning	14,8%	15,2%	40,2%	41,4%

Not 2 Upplysning om revisorns arvode och kostnadsersättning	KONCERN		MODERBOLAG	
	2012	2011	2012	2011
Ernst & Young AB				
revisionsuppdrag	450	469	450	469
övriga uppdrag	33	60	33	60
	483	529	483	529

Med revisionsuppdrag avses granskningen av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisorer att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförande av sådana övriga arbetsuppgifter. Allt annat är övriga uppdrag.

Not 3 Personal	KONCERN		KONCERN		MODERBOLAG		MODERBOLAG	
	2012		2011		2012		2011	
Medelantalet anställda med fördelning på kvinnor och män uppgår till								
Kvinnor	93	94	38	40				
Män	308	310	41	40				
Totalt	401	404	79	80				
Medeltalet anställda per verksamhetsort								
Stockholm	300	304	79	80				
Botkyrka	40	40	–	–				
Ekerö	20	19	–	–				
Huddinge	41	41	–	–				
Totalt	401	404	79	80				
Fördelning kvinnor/män i ledande befattning	Kvinna	Män	Kvinna	Män	Kvinna	Män	Kvinna	Män
Styrelsen	3	7	3	7	3	7	3	7
Ledningsgrupp	4	8	4	8	3	5	3	5
Totalt	7	15	7	15	6	12	6	12

NOTER

forts. Not 3 Personal	KONCERN 2012	KONCERN 2011	MODERBOLAG 2012	MODERBOLAG 2011
Personalkostnader				
Löner och ersättningar uppgår till				
Styrelse, VD och vVD	3 036	3 013	3 036	3 013
Övriga anställda	177 190	169 403	36 607	36 062
Övriga personalkostnader, utbildning mm	9 014	9 445	4 012	4 537
Summa	189 240	181 861	43 655	43 612
Sociala avgifter enligt lag och avtal				
Styrelse, VD och vVD	954	947	954	947
Övriga anställda	64 008	59 574	14 259	13 011
Summa	64 962	60 521	15 213	13 958
Pensionskostnader	37 706	36 205	13 775	8 459
Totala löner, ersättningar, sociala avgifter och pensionskostnader	291 908	278 588	72 644	66 029

Flertalet bolag i Stockholms Stadshus AB har sina pensionsåtagande försäkrade i St Erik Livförsäkring AB som har till uppgift att samordna och strukturera hanteringen av pensioner inom bolagskoncernen. De avtal som är försäkrade är KAP-KL (tidigare PFA), PA-KFS och PA-KL. Koncernens pensionsåtagande för VD redovisas som en ansvarsförbindelse uppgående till 1,5 MSEK (1,3 MSEK). Moderbolagets andel av åtagandet är 1,3 MSEK (1,0 MSEK). Se även not 17. Bolagets VD har rätt till pension enligt avgiftsbaserad chefs pension. vVD har rätt till pension i enlighet med PA-KFS09-avtalet. Avtal föreligger mellan bolaget och VD avseende ömsesidig uppsägningstid om 6 månader. Om uppsägning sker från bolagets sida äger VD rätt till avgångsvederlag uppgående till 24 månadslöner med avdrag för den lön som utbetalas under uppsägningstiden.

Not 4 Skatt på årets resultat	KONCERN 2012	KONCERN 2011	MODERBOLAG 2012	MODERBOLAG 2011
Följande komponenter ingår i skattekostnaden:				
Aktuell skatt på årets resultat *	1 038	17 732	1 038	-1 577
Uppskjuten skatt	-30 768			
Aktuell skatt hänförlig till koncernbidrag				
Uppskjuten skatt hänförlig till föregående år		-3 473		-253
Redovisad skatt	-29 730	14 259	1 038	-1 830
Redovisat resultat före skatt	41 682	-41 132	2 109	1 830
Skatt enligt gällande skattesats	-10 962	10 818	-555	-482
Skatteeffekt av:				
Justering av uppskjuten skatt tidigare år	-	-3 473	-	-253
Justering av uppskjuten skatt tidigare år, ändrad skattesats	-19 920	-	-	-
Uppskjuten skatt hänförlig till förändring av obeskattad reserv	-	7 282	-	-
Ej avdragsgilla kostnader	-7 220	-8 633	-1 640	-3 557
Ej skattepliktiga intäkter	8 372	8 265	3 233	2 462
Redovisad skatt	-29 730	14 259	1 038	-1 830
Uppskjuten skattefordran				
Skatt hänförlig till underskottsavdrag	119 487	154 320		
Summa uppskjuten skattefordran	119 487	154 320		

NOTER

Not 5 Bokslutsdispositioner

	MODERBOLAG	
	2012	2011
Koncernbidrag *	-25 465	-15 175
Summa bokslutsdispositioner	-25 465	-15 175

Not 6 Balanserade utgifter för datorprogram och liknande

	KONCERN		MODERBOLAG	
	2012-12-31	2011-12-31	2012-12-31	2011-12-31
Ingående anskaffningsvärde	115 081	86 125	40 714	36 315
Inköp	24 124	28 956	2 365	4 399
Försäljningar/utrangeringar	-5 647	-	-365	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	133 558	115 081	42 714	40 714
Ingående avskrivningar enligt plan	-37 692	-22 854	-18 579	-10 849
Försäljningar/utrangeringar	5 647	-	365	-
Årets avskrivningar enligt plan	-15 481	-14 838	-8 466	-7 730
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	-47 526	-37 692	-26 680	-18 579
Ingående nedskrivning	-10 620	-10 620	-	-
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-10 620	-10 620	-	-
Utgående bokfört värde	75 413	66 769	16 034	22 135

Not 7 Byggnader

	KONCERN	
	2012-12-31	2011-12-31
Ingående anskaffningsvärde*	1 933 747	1 830 486
Inköp	94 010	103 637
Försäljningar/utrangeringar	-400	-376
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	2 027 357	1 933 747
Ingående avskrivningar enligt plan	-908 008	-856 603
Försäljningar/utrangeringar	387	51
Årets avskrivningar enligt plan	-53 382	-51 456
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	-961 003	-908 008
Ingående nedskrivning	-5 107	-5 107
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-5 107	-5 107
Utgående bokfört värde	1 061 248	1 020 634

* Inklusive 36 MSEK i byggnader och anläggningar leasade t o m 2013-12-31. Därefter är bolaget förpliktigt att förvärva dessa för netto bokfört värde. I bolagets redovisning sker avskrivningar på leasade objekt enligt samma principer som gäller för andra tillgångar av samma slag.

NOTER

Not 8 Mark och markanläggningar	KONCERN	KONCERN
	2012-12-31	2011-12-31
Ingående anskaffningsvärde	44 364	41 496
Inköp	9 231	3 004
Försäljningar/utrangeringar	–	-136
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	53 595	44 364
Ingående avskrivningar enligt plan	-20 025	-18 294
Försäljningar/utrangeringar	–	136
Årets avskrivningar enligt plan	-2 191	-1 867
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	-22 216	-20 025
Utgående bokfört värde	31 379	24 339
Mark		
Ingående anskaffningsvärde	482 160	482 160
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	482 160	482 160
Summa utgående bokfört värde mark och markanläggningar	513 539	506 499

Bolaget äger mark till följande anläggningar (anskaffningsår inom parentes):
 Kontorsfastighet, Torsgatan, Stockholms kommun (1993)
 Vattenreningsverk, Norsborg, Botkyrka kommun (1993)
 Vattentäktområde, Bornsjön, Botkyrka, Salem och Södertälje kommun (1993)
 Avloppsreningsverk, Henriksdal, Stockholms kommun (1993)
 Avloppsreningsverk, Bromma, Stockholms kommun (1993)

Avloppsreningsverk, Loudden, Stockholms kommun (1993)
 Vattenreservoar, 6 st, Stockholms kommun (1993)
 Vattenreningsverk, Lovö, Ekerö kommun (1997, 2004, 2006)
 Tomtberga 3:20, Huddinge kommun (1997)
 Salem 5:68 (del av), Salem kommun (2010)
 Ladvik 3:2 (del av), Salem kommun (2010)

Not 9 Maskiner och andra tekniska anläggningar	KONCERN	KONCERN	MODERBOLAG	MODERBOLAG
	2012-12-31	2011-12-31	2012-12-31	2011-12-31
Ingående anskaffningsvärde	6 582 610	6 308 150	4 590	6 622
Inköp	493 453	296 291	78	–
Försäljningar/utrangeringar	-13 730	-21 831	–	-2 032
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	7 062 333	6 582 610	4 668	4 590
Ingående avskrivningar enligt plan	-1 899 180	-1 760 604	-954	-648
Försäljningar/utrangeringar	9 217	19 712	–	288
Omklassificeringar	2 525	162	–	–
Årets avskrivningar enligt plan	-170 717	-158 450	-516	-594
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	-2 058 155	-1 899 180	-1 470	-954
Utgående bokfört värde	5 004 177	4 683 429	3 198	3 636

NOTER

Not 10 Inventarier, verktyg och andra tekniska anläggningar	KONCERN	KONCERN	MODERBOLAG	MODERBOLAG
	2012-12-31	2011-12-31	2012-12-31	2011-12-31
Ingående anskaffningsvärde	104 300	96 639	1 160	2 299
Inköp	11 258	10 955	584	279
Försäljningar/utrangeringar	-2 070	-3 294	-26	-1 418
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	113 488	104 300	1 718	1 160
Ingående avskrivningar enligt plan	-71 734	-67 969	-703	-1 974
Försäljningar/utrangeringar	2 070	3 256	26	1 418
Årets avskrivningar enligt plan	-8 596	-7 021	-238	-147
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	-78 260	-71 734	-915	-703
Utgående bokfört värde	35 227	32 564	803	457

Not 11 Pågående nyanläggningar	KONCERN	KONCERN	MODERBOLAG	MODERBOLAG
	2012-12-31	2011-12-31	2012-12-31	2011-12-31
Ingående anskaffningsvärde	568 082	460 409	394	36
Årets anskaffningar	551 963	550 516	6 506	5 036
Årets aktivering	-632 075	-442 843	-3 027	-4 678
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	487 970	568 082	3 873	394

Not 12 Kapitalandel i intresseföretag

Företagets namn	Org.nr	Säte	Antal andelar	Kapitalandel%
SYVAB	556050-5728	Stockholm	40	33

Andelar i intresseföretag konsolideras från och med 2008 enligt kapitalandelsmetoden. Kapitalandelen i intresseföretaget uppgår till 3 144 TSEK.

Not 13 Andelar i koncernföretag

Företagets namn	Org.nr	Säte	Innehavets omfattning	
Företagets namn	Antal andelar	Kapitalandel%	Bokfört värde	
Stockholm Vatten VA AB	556175-1867	Stockholm	1 250 000	100%
Stockholm Vatten VA AB			126 705	

Not 14 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	KONCERN	KONCERN	MODERBOLAG	MODERBOLAG
	2012-12-31	2011-12-31	2012-12-31	2011-12-31
Upplupna VA-avgifter	34 162	30 252	-	-
Upplupna rågasintäkter	4 517	2 618	-	-
Förutbetalda behandlingsavgifter	12 575	12 436	-	-
Övriga poster	57 962	59 252	16 511	12 245
Summa	109 216	104 558	16 511	12 245

NOTER

Not 15 Förändring i eget kapital

Koncern	Aktiekapital	Bundna reserver	Fria reserver	Summa
Belopp vid årets ingång	100	82 739	152 293	235 132
Kapitalandel intressebolag		-137		-137
Eget kapitalandel obeskattad reserv, årets avsättning		3 184		3 184
Eget kapitalandel obeskattad reserv, ändrad skattesats		4 963		4 963
Förskjutningar mellan bundet och fritt eget kapital			-8 011	-8 011
Årets resultat			11 952	11 952
Belopp vid årets utgång	100	90 749	156 234	247 083

Moderbolag	Aktiekapital	Reservfond	Fritt eget kapital	Summa
Belopp vid årets ingång	100	20	132 458	132 578
Årets resultat			3 147	3 147
Belopp vid årets utgång	100	20	135 605	135 725

Not 16 Avsättningar	KONCERN 2012-12-31	KONCERN 2011-12-31	MODERBOLAG 2012-12-31	MODERBOLAG 2011-12-31
Uppskjuten skatteskuld avseende obeskattad reserv	25 590	29 518	-	-
Övriga avsättningar	5 137	10 873	5 137	7 838
Summa	30 727	40 391	5 137	7 838

Not 17 Finansiella skulder till koncernföretag	KONCERN 2012-12-31	KONCERN 2011-12-31	MODERBOLAG 2012-12-31	MODERBOLAG 2011-12-31
Långfristiga skulder				
Övriga långfristiga skulder till koncernföretag	15 027	15 247	-	-
Summa	15 027	15 247	-	-

Kortfristiga finansiella skulder	KONCERN 2012-12-31	KONCERN 2011-12-31	MODERBOLAG 2012-12-31	MODERBOLAG 2011-12-31
Checkräkningskredit, Koncernkonto Nordea Limit 7 000 000 TSEK (koncern) respektive 100 000 TSEK (moderbolag)	6 518 958	6 431 726	-	17 290
Summa	6 518 958	6 431 726	-	17 290

Not 18 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	KONCERN 2012-12-31	KONCERN 2011-12-31	MODERBOLAG 2012-12-31	MODERBOLAG 2011-12-31
Upplupna semesterlöner	18 687	16 532	4 550	3 956
Förutbetalda anläggningsavgifter	239 726	180 168	-	-
Upplupna skadestånd	15 668	7 929	-	-
Övriga poster	119 666	59 584	6 225	6 919
Summa	393 747	264 213	10 775	10 875

Not 19 Ansvarsförbindelser	KONCERN	KONCERN	MODERBOLAG	MODERBOLAG
	2012-12-31	2011-12-31	2012-12-31	2011-12-31
Pensionsförpliktelser	1 528	1 280	1 308	1 066
Summa	1 528	1 280	1 308	1 066

Not 20 Kassaflödesanalys

I Stockholms stad samordnar och ansvarar enheten för finansstrategi för all upplåning för Stockholms stad och koncernen Stockholms Stadshus AB inom kommunkoncernen. I enlighet med kommunkoncernens övergripande finanspolicy ersattes bolagens befintliga tidsbundna lån och placeringar av limit i koncernkontosystemet (checkräkningskredit) 2007. Förändringar av checkräkningskrediten redovisas i Kassaflödesanalysen som förändring av kortfristiga skulder.

Stockholm den 7 mars 2013

Bengt Hansson
Ordförande

Gösta Lindh
Verkställande direktör

Jari Visshed
Vice ordförande

Lars Svärd

Kennet Bergh

Rolf Brattström

Katarina Luhr

Tomas Ahlberg

Lotta Juul Martin-Löf

Christina Labus

Seved Monke Ajnestål

GRANSKNINGSRAPPORT

Till årsstämman i Stockholm Vatten AB
Organisationsnummer 556210-6855

Jag har granskat bolagets verksamhet under år 2012. Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Det innebär att jag har planerat och genomfört granskningen för att i rimlig grad försäkra mig om att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Min granskning har utgått från de beslut bolagets ägare fattat och har inriktats på att granska att besluten verkställts samt att verksamheten håller sig inom de ramar som bolagsordningen anger. En sammanfattande redogörelse för den utförda granskningen har redovisats i en särskild granskningspromemoria 2013-02-06, som jag har godkänt och överlämnat till bolagets styrelse. Jag anser att min granskning ger mig rimlig grund för mina uttalanden nedan.

Jag bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Jag finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Stockholm den 6 februari 2013

Bengt Akalla
Av kommunfullmäktige i Stockholms stad
utsedd lekmannarevisor

REVISIONSBERÄTTELSE

TILL ÅRSSTÄMMAN I STOCKHOLM VATTEN AB, ORG.NR. 556210-6855

**RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN
OCH KONCERNREDOVISNINGEN**

Jag har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Stockholm Vatten AB för räkenskapsåret 2012.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen och koncernredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Mitt ansvar är att uttala mig om årsredovisningen och koncernredovisningen på grundval av min revision. Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionsssed i Sverige. Dessa standarder kräver att jag följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen och koncernredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen och koncernredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen och koncernredovisningen. Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Uttalanden

Enligt min uppfattning har årsredovisningen och koncernredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets och koncernens finansiella ställning per den 31 december 2012 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen.

**RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR
OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR**

Utöver min revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har jag även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Stockholm Vatten AB för år 2012.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen.

Revisorns ansvar

Mitt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala mig om förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av min revision. Jag har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har jag granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen. Som underlag för mitt uttalande om ansvarsfrihet har jag utöver min revision av årsredovisningen och koncernredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningskyldig mot bolaget. Jag har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen. Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Uttalanden

Jag tillstyrker att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 7 mars 2013

Magnus Fredmer
Auktoriserad revisor

STYRELSEN

GÖSTA LINDH
Verkställande direktör

BENGT HANSSON (C)
Ordförande

JARI VISSHED (S)
Vice ordförande

KATARINA LUHR (MP)

SEVED MONKE AJNESTÅL (FP)

CHRISTINA LABUS (S)

TOMAS AHLBERG (M)

LOTTA JUUL MARTIN-LÖF (M)

KENNET BERGH (M)

LARS SVÅRD (M)

ROLF BRATTSTRÖM (V)

FACKLIGA REPRESENTANTER

CATHARINA WIKSTRÖM
ERLANDSSON, Saco

JAN HOLMSTRÖM
Kommunal

DAHLIA HANSEN
Vision

STOCKHOLM
Vatten

Stockholm Vatten AB, 106 36 Stockholm
Tel 08-522 120 00, Fax 08-522 120 02
stockholmvatten@stockholmvatten.se
www.stockholmvatten.se
Besöksadress: Torsgatan 26
Ingår i koncernen Stockholms Stadshus AB